

Preek over Maleachi 3:16
- Schildwolde, 22 november 2020
- eeuwigheidszondag
- Kees van Dusseldorp

thema: Het jaarboek van de HEER

votum en groet

votum en groet

Psalm 121:1

wetslezing

Joh de Heer 150 Welk een vriend is onze Jezus

gebed

lezen: Maleachi 3:13-18

Johannes 10:22-30

Psalm 73:1,9

preek

Psalm 56:3,4

gedachtenis

Liedboek 247 Blijf mij nabij

gebed

collecte

Opwekking 770 Ik zal er zijn

zegen

Broeder, zuster,

De tekst voor de preek is Maleachi 3:16b:

In het bijzijn van de HEER werden in een boek de namen van de mensen opgetekend die ontzag voor de HEER hadden, die zijn naam hoogachtten.

** de HEER heeft een gedenkboek om niet te vergeten

Wat een prachtig beeld! In een boek staan de namen van Gods kinderen opgeschreven. Een 'boek ter gedachtenis' staat er letterlijk. Om te gedenken. En niet te vergeten. Geen naam wordt vergeten. Geen leven verdwijnt uit beeld. Niet bij het opschrijven. En dus ook niet in de herinnering. Ze worden bij God niet vergeten.

Mensen vergeten wel snel. Wat heb je afgelopen week gegeten? Wie heb je vorige week ontmoet? Wat je niet mag vergeten: een afspraak, een toezegging. Even opschrijven in de agenda! Wat je wilt onthouden: een belangrijke datum, een mooie tekst. Even op een memoblaadje. Je vergeet zo snel. De een wat sneller dan de ander. Is er een bijzonder moment dat je wilt vasthouden: maak snel even een fotootje!

Mensen vergeten snel. Het leven gaat door. Je staat niet meer stil bij wat een ander meemaakte. Een datum, een naam: je denkt er niet meer bij na.

Maar verdriet verdwijnt niet, ook al leer je er misschien mee leven. Een lege plaats blijft leeg. Ook al vergeet je hoe hij ook al weer was. Al vervaagt haar stem.

We gebruiken hulpmiddelen om niet te vergeten. Een verslag van een bijeenkomst. Een fotoalbum van je trouwdag. Een gedenkboek van het jubileum. Een foto aan de muur van het oude huis. Om niet te vergeten. Maar te genieten van het goede. Dankbaar te blijven voor wat mooi was.

God vergeet niet. Zijn kinderen, waar Hij zoveel van houdt. Hun namen, hun daden, hun vertrouwen, hun liefde. Je begrijpt het niet, want wat heeft God soms vreemde kostgangers, om het zo maar eens te zeggen. Maar God houdt van zijn kinderen en vergeet er niet één. Niet voor niets kent de Bijbel zoveel lijsten met namen, zoveel historische verslagen van wat mensen doen. God is een God die zijn kinderen stuk voor stuk kent.

Dat wordt heel erg duidelijk in dat prachtige beeld. Het is het beeld van een oosterse koning, die regelmatig in zijn kronieken laat bijschrijven wat er gebeurd is. In zijn bijzijn leggen hofschrijvers het vast. En meer nog dan vandaag gold vroeger: als het geschreven is, dan ligt het vast. Zoveel boeken waren er niet. Men was er zuinig op. Je naam kwam er niet zomaar in. Dan was je belangrijk voor de koning. Van die oude kronieken worden af en toe nog stukken gevonden. Soms kunnen we de namen nog plaatsen.

Mensen vergeten snel. God niet. Zo zeker als nooit vergeten zal worden wat de koning in zijn kronieken heeft laten optekenen, zo zeker zal de HEER nooit vergeten wie zijn kinderen zijn en wat zij gedaan hebben. In zijn gedenkboek ligt het vast.

** dat is een troost tegen gevoelens van zinloosheid

Dat is een troost tegen gevoelens van zinloosheid. Opschrijven helpt tegen vergeten. Het vervelende van vergeten is, dat het een gevoel van zinloosheid oproept. Waarvoor heeft

iemand geleefd, als niemand meer aan hem of haar denkt? Waarvoor heb jij je ingezet, als niemand het meer weet? Wat maakt het uit wat je doet, als niemand er aandacht aan geeft? Waar leef je voor, als je er over een poos toch niet meer bent? Nee, als je het opschrijft, een foto maakt, een aandenken bewaard, als iemand er aandacht aan geeft en er rekening mee houdt, dan heb je het gevoel: zij heeft ergens voor geleefd. Je hebt het ergens voor gedaan. Het maakt verschil.

Tegen dat gevoel van zinloosheid moet Maleachi vechten. De mensen, de gelovigen van zijn dagen, die echt niet zonder God leefden, hadden niet het gevoel dat hun geloof ook maar enig verschil maakte. Ze geloofden dat God bestond, maar merkten er niets van. Ze vertrouwden Gods beloften, maar zagen nog niet een begin van de vervulling. Ze deden hun best om naar Gods geboden te leven, maar hadden niet de indruk dat zo'n leven gezegend werd. Ze zetten zich in voor de eredienst, beleden hun schuld en zonden voor God, deden hun bijdrage in de collecten, zongen mee met de lofprijzing, maar ze hadden niet het gevoel dat het ook maar enig verschil maakte. Integendeel, het leek er juist op dat de mensen die geen rekening met God hielden, veel gelukkiger waren en veel meer succes hadden. Het leverde een gevoel van moedeloosheid en lijdelijkheid op. Het vuur was er uit. Het enthousiasme was gedoofd. De kerk sukkelde wel door, maar hoe lang nog? Ze dienden God wel, maar wat voor zin had dat?

De HEER ziet wat je doet en vergeet het niet. De HEER weet wie Hem dienen en vergeet dat niet. De HEER merkt op wie rekening met houden en waardeert dat. Dat moet Maleachi tegen de gelovigen zeggen. Verkijk je niet op de vergeetachtigheid van mensen. Verkijk je niet op de schijnbare zinloosheid van je dienst aan God. Verkijk je niet op het succes van mensen die hun eigen God zijn, hun eigen gevoel volgen en hun eigen ideeën doordrukken. God hoort en ziet wat zijn kinderen doen. In zijn bijzijn wordt het opgeschreven in het boek van de gedachtenis. Niet alleen de namen van zijn lievelingen, maar ook hun daden, hun woorden, hun gedachten. God vergeet het niet. Eens zal het aan het licht komen. Wordt duidelijk dat het dienen van de HEER alle verschil maakt.

Dat God nooit vergeet wie zijn kinderen zijn en wat zijn kinderen doen, dat is het medicijn tegen gevoelens van zinloosheid. Je bent gezien. Je bent gekend. Je bent gewenst. Je bent geliefd. De HEER laat niet los wat zijn hand begon. Let op zijn woord! Dat is de troost die je uit het moeras trekt van somberheid en schijnbare zinloosheid.

** let dan op hoe je over je HEER spreekt

De HEER houdt een gedenkboek bij om niet te vergeten. Dat is een troost voor wie gevoelens van zinloosheid kent. Let dan toch op hoe je over de HEER spreekt! Dat is het scherpe randje in de profetie van Maleachi.

'Jullie hebben tegen elkaar te harde woorden over mij gesproken', zegt de HEER. Hij is geraakt door de manier waarop de gelovigen over Hem spreken. Hij klaagt ze erom aan. Hij is boos op de mensen die zijn trouw in twijfel trekken. Hij beschuldigt ze ervan dat ze slecht over Hem spreken. 'Jullie verraden mij met je ongelovige praat. Dat je wel de geboden doet, maar dat je dat eigenlijk nutteloos vindt. Jullie breken mijn werk af. Door te zeggen dat je mij wel dient, maar dat je daar eigenlijk niets van verwacht. Jullie verraden mij door te zeggen: Gods beloften zijn prima, maar je hebt meer aan succes en gezondheid. Je speelt met de eeuwigheid als je zegt: het maakt niet uit of je God dient of niet, uiteindelijk zal het voor iedereen goed komen.'

Die geraaktheid van de HEER over hoe er over Hem gesproken wordt. Die vind ik veelzeggend. En iets om ter harte te nemen. Een gevoel van moedeloosheid kan iedereen overvallen. En ook de aanvechting, omdat je weinig merkt van Gods werk. Zo'n gevoel hoef je niet te verstoppen. En je twijfels niet weg te drukken. Maar ga niet tegen elkaar zeggen: 'Het heeft toch geen zin. We geloven wel, maar uiteindelijk moet je het zelf doen. God zal er wel zijn, maar je hoeft er geen rekening mee te houden. Het maakt niet uit wat je gelooft, als je maar goed leeft.'

God toont zich geraakt door zulke praat. Want het is persoonlijke miskenning van zijn liefde. Het is kortzichtig negeren van wat Hij aan het doen is achter de schermen. Het is een aanslag op zijn plan van heil. Omdat je niet alleen de HEER afschrijft, maar ook jezelf en een ander blokkeert om Hem te leren kennen. Om met Hem in het eeuwige verbond van vriendschap en liefde te leven. Wie dat ontkent, die zet zijn leven pas echt op het spel.

Dat is het scherpe randje in de profetie van Maleachi dat de HEER het gedenkbuch bijhoudt. 'Ik hoor en zie wat er gebeurt. Mijn kinderen heb ik dagelijks voor ogen. Niet een van hen zie ik over het hoofd. Ik vergeet hen niet. Ik zie hun worsteling, ik zie hun inzet. Ik zie hun vertrouwen en hun daden van liefde en trouw. In mijn bijzijn is het allemaal opgeschreven.' Let erop hoe je over de HEER spreekt. Laat geen ongeloofspraak toe. Zeg niet dat het geen verschil maakt of je de HEER dient of niet. Laat je niet verblinden door het hier-en-nu. Speel niet met zijn liefde.

** want eens worden de boeken geopend

Mensen vergeten snel. Maar God vergeet zijn kinderen niet. Nooit! Als een koning houdt Hij zijn kronieken bij. Het 'boek ter gedachtenis'. Het boek van het leven. Met alle liefde en trouw die Hij in zich heeft voor mensen. Een wonder van genade. De onthulling dat de HEER het gedenkbuch bijhoudt, vormt het medicijn tegen gevoelens van zinloosheid. Het is niet tevergeefs om de Heer te dienen. Die profetie van dit gedenkbuch ontmaskert ook ons ongelof. Wat praten we de HEER snel weg uit ons leven. Wat kunnen we hard en sceptisch reageren op het geloof van een ander. Of op de woorden van de Bijbel. Maar let op! Er komt een dag dat de boeken opengaan! Maleachi kondigt dat aan. God houdt het gedenkbuch niet bij voor het archief. Maar om het eens te openen.

Op die dag zal blijken wie mijn geliefden zijn, mijn kostbare kinderen, voor wie ik mijn Zoon heb gegeven. Over hen zal de zon stralend opgaan. De zon van recht, heil en vrede. Van blijdschap, vrijheid en geluk. Van ongestoorde liefde tussen God en mensen.

En op die dag zal ook blijken dat er wel degelijk verschil is. Verschil tussen rechtvaardigen en wettelozen. Tussen mensen die mij dienen en mensen die de wereld dienen. Tussen mensen die met mij willen leven en mensen die met zichzelf willen leven.

Ook al vergeten wij. Zakken herinneringen weg. Ook al missen wij geliefden. En vraag je je af wat je eigen leven voor zin heeft. De HEER ziet, kijkt in liefde naar je, luistert met aandacht naar je. Hij houdt het boek van het leven bij. En vergeet geen enkele van zijn kinderen.

Amen